

Mr. Tomislav ANĐELIĆ

ŽIVOTOPIS PAVE ANĐELIĆA

Draga rodbino, poštovani prijatelji, gospode i gospodo, sve vas najsrdačnije i najtoplje pozdravljam u povodu 15. obljetnice smrti dr. Pave Andelića, višeg znanstvenog savjetnika Zemaljskog muzeja u Sarajevu, najstarije stručne i znanstvene ustanove u Bosni i Hercegovini.

Najveća zasluga za ovaj skup pripada prof. dr. Peri Marijanoviću, dekanu Građevinskog fakulteta u Mostaru, koji je dao ideju da treba obilježiti 15. obljetnicu smrti dr. Pave Andelića.

Ideju prof. Marijanovića prihvatio je i Zavod za zaštitu spomenika kulture HZHB, koji je preuzeo organizacijske zadaće za obilježavanje spomenute obljetnice. Pokroviteljsku ulogu i ulogu potpore imala je HZHB na čelu s Vladom Šoljićem i Ivom Andelićem. Svima im u ime rodbine, prijatelja i svih nazočnih najtoplje zahvaljujem.

Pavo Andelić rođen je u Sultićima 1920. god. u pitoresknom selu u području Neretvice (Klis), općina Konjic. Osnovno obrazovanje stekao je u Seonici u Neretvici, gdje je još 1907. god. sagrađena osnovna škola. Nakon završetka škole u Seonici roditelji ga šalju u Visoko, gdje završava klasičnu franjevačku gimnaziju i gdje stječe solidnu klasičnu naobrazbu. Nastavak školovanja uslijedio je na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Sviše nježna zdravlja, napušta studij u Sarajevu. Ubrzo izbjiga Drugi svjetski rat, a Pavo odlazi u Zagreb, gdje u vihoru rata služi vojni rok, te studira pravo. Položivši veliki broj ispita, vraća se u rodne Sultiće, u Konjic. U ranom poraću završava pravo i postaje sudac kotarskog suda u Konjicu. Na mjestu suca ostaje 6-7 godina. U to vrijeme počinje pražnjenje bazena za Jablaničko jezero. Trebalo je spasiti sve pokretne i nepokretne spomenike kulture. Pavo se, još od ranije zaljubljenik u kulturno-povijesnu baštinu, s kustosima Zemaljskog muzeja uključuje u arheološka istraživanja, rekognosciranja i zbrinjavanja arheoloških lokaliteta i pokretnih spomenika kulture. Sve više radi kao arheolog, sve manje kao sudac.

God. 1956. odlazi u Sarajevo, najprije u Republički zavod za zaštitu spomenika kulture, a zatim u Zemaljski muzej, gdje ostaje gotovo do smrti 1985. god. baveći se srednjovjekovnom nacionalnom arheologijom BiH. Došavši u Zemaljski muzej, studira povijest na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, polaže državni ispit na problematiči srednjovjekovnih gradova u srednjovjekovnoj župi Neretva, a nakon desetogodišnjeg ispitivanja srednjovjekovnog grada Bobovca (1959.-1969.) doktorira na arheološkoj problematiči Bobovca.

U tijeku svog tridesetogodišnjeg rada u Zemaljskom muzeju objavljuje niz znanstvenih radova iz arheologije, prvenstveno u *Glasniku Zemaljskog muzeja*. U svom relativno krakom životu (1920.-1985.) ostavio je brojne studije, radove ne samo iz arheologije nego i iz drugih pomoćnih povijesnih znanosti.

Pavo je sav svoj život, energiju i znanje ugradio u svoje djelo, u afirmaciju ustanove u kojoj je radio, kao i arheološke i historijske znanosti BiH.

Posljednja tri desetljeća svog života i rada posvetio je unapređenju i razvoju svoje struke, osvjetljavanju povijesti našeg srednjeg vijeka i bezbrojnih nerazjašnjenih pitanja toga vremena. Za cijelovito sagledavanje brojnih manifestacija ljudskog života u to vrijeme u ovom poslu bio je potreban i interdisciplinarni pristup s odgovarajućim metodologijama. Stoga je dr. Pavo u svijetu svojih knjiga, arhivskih istraživanja, u gluhoći muzejskog kabineta i u prašnjavim prostorima muzejskog depoa i zbirki, na terenskom radu u tijeku brojnih znanstvenih i istraživačkih pothvata širom BiH strpljivo i vrijedno sakupljao i proučavao izgubljena svjedočanstva o minulim vremenima ljudskog življenja kod nas. Taj njegov sustavni i, naoko, skriveni napor nije ostao nezapažen i nepoznat. Objavio je čitav niz stručnih studija i članaka i nastavio raditi vrijedno i neumorno nastojeći proniknuti u bit znanstvenog problema; razjasniti ga, rješiti i predati na korištenje drugima. Nezaobilazan je i trajan Pavin doprinos našoj općoj i kulturnoj povijesti, povijesti umjetnosti, pravnoj historiji, heraldici, sigilografiji, diplomatici, epigrafici i nizu drugih historijskih disciplina. Bio nam je svima dobromjeran učitelj, savjetnik, istinski znanstveni autoritet.

Njegovo će djelo trajno obvezivati nas, njegove kolege, prijatelje kao i generacije budućih arheologa, historičara da nastave njegovim putem i da se ugledaju na njega, na njegov samoprijegoran entuzijazam i njegovu stručnost.

Za svoja brojna djela dobio je onodobna visoka priznanja (nagradu "Veselin Masleša" za znanstveni rad, "27-srpanjsku" nagradu BiH za životno djelo, nagradu "Treći ožujak" - Konjic i druge nagrade).

Na kraju, može se reći da konjička regija, njegovo selo, obitelj, priatelji mogu biti ponosni što su našoj znanosti dali čovjeka od ugleda kakav je bio dr. Pavo Andelić.

Istaknimo i to da je pok. Pavo uvijek usko bio vezan za rodni kraj, za svoje Sultiće, za svoj Konjic. I možda je neumitna ljudska sudska htjela, kojoj se na kraju puta svi moramo predati, da se upravo u rodnom kraju "na svojoj zemlji, na plemenitoj", kako su pisali srednjovjekovni kovači, klesari na stećcima, završio njegov životni put i da upravo tu nađe svoj mir i svoje vječno pokojište.